

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Ergo fuerunt in Gallia nonnulli dynastæ qui jure Regaliae temporalis potiebantur quoad episcopatus. Reges tamen illud postea non adeo facile communicaverunt; adeo ut etiam illud negaverint ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

& Imperij Lib. VIII. Cap XXVIII. 455

Ego W. Presbyter Cardinalis tit. Calixti S.
Ego Hubaldus Presb. Card. tit. S. Praxedis S.
Ego Manfredus Presb. Card. tit. S. Sabinæ S.
Ego Aribertus Presb. Card. tit. S. Anastasie S.
Ego Iulius Presb. Card. tit. S. Marcelli S.
Ego Rodolphus Diaconus Card. S. Lucie S.
Ego Guido Diac. Card. S. Mariæ in Porticu S.
Ego Oddo Diac. Card. S. Nicolai in carcere Tullia-
no S.

Datum Laterani per manum Rolandi sanctæ Roma-
næ Ecclesiæ Presbyteri Cardinalis & Cancellarij,
v. 11. Kal. Maij, Indictione secunda, incarnationis
dominicæ anno MCLIV. pontificatus verò Domi-
ni Anastasij LV. Papæ anno primo.

EPISTOLA CAPITVLI AQVENSIS

AD REGEM

PHILIPPVM III.

EXCELLENTISSIMO suo Domino, & Ec-
clesiæ brachio singulari, Domino Philippo Dei
gratia Regi Francorum, Capitulum Aqvensis Eccle-
siæ cathedralis in Vasconia, salutem cum debita re-
verentia & honore. Non sine gravi cordis amaritu-
dine dominationi vestræ cogimur intimare quòd præ-
fatâ Ecclesiâ nostrâ jam ferè per triennium pastoris
regimine destitutâ, Præpositi & Ballivi Seneschalli
Regis Angliæ ibi pro tempore existentes, immo,
quod est deterius, illorum Gasciferi fervientes, bo-
na episcopalia Capituli ac aliarum Ecclesiarum de
diocesi temporalia pro suæ voluntatis arbitrio diri-
piunt & consumunt, invadentes Ecclesias & etiam
infringentes, capientes Clericos, & diversa enor-
mia committentes quæ non possemus per singula
enarrare, contra libertates Ecclesiasticas venientes,
& sententias Ecclesiæ totaliter contemnentes. Cùm
igitur Dominus Amaneus de Pomeris Vicarius
ejusdem Ecclesiæ sede vacante & nos ex dictis gra-
vaminibus ad vestram duxerimus audientiam ap-
pellandum, & bona ipsa vestræ dominationis præ-
sidio submitendum, majestati vestræ regiæ humili-
ter supplicamus quatinus eundem Vicarium, quem
ad prosequendum prædicta coram vestra regia ma-
jestate procuratorem nostrum constituimus, favo-
rabiliter in suis petitionibus audiat, & eas justè
ad exauditionis gratiam admittatis, taliter divino
intuitu circa hoc vos habentes quòd honor sanctæ
matris Ecclesiæ vestro mediante subsidio non valeat
deperire; quia jam in nostris partibus princeps pro-
vinciarum quasi facta est sub tributo. Bene & diu
valeat vestra regia majestas. In quorum testimonium
figillum nostrum præsentibus duximus apponen-
dum. Datum Aquis die sabbathi post festum sancti
Lucæ Evangelistæ anno Domini M C C L XX. quinto.

CAPVT XXVIII.

Synopsis.

I. Ergo fuerunt in Gallia nonnulli dynaste qui
jure Regalia temporalis potiebantur quoad episcopa-
tus. Reges tamen illud postea non adeo facile com-
municaverunt; adeo ut etiam illud negaverint fra-

tribus suis. Probatum exemplo sancti Ludovici.

II. Probatum etiam ex Arresto lato anno 1272.
adversus Petrum Comitem Alenconium in causa
Episcopi Sagiensis. Unde constat Reges semper consue-
visse retinere Regalia episcopatum, quando comitatus
tradebant in appenagium.

I. **C**ONSTAT igitur ex adductis supe-
rius exemplis fuisse aliquot dynastas
in hoc regno qui jure Regaliæ temporalis
potiebantur quoad episcopatus. Fatendum
tamen est Reges, postquam illud explica-
tum fuit, non adeo facile eam auctoritatem
communicasse; adeo ut sanctus Ludovicus,
cùm appenagij jure comitatus Andegaven-
sem & Cenomanensem daret Carolo fratri
suo, Regalia episcopatum retinuerit anno
M C C X L V I I. ut testatur Ruzæus in prima
parte suæ Præfationis §. XII.

II. Ego verò addam historiam eorun-
dem temporum, quæ petitur ex arresto Par-
lamenti Parisiensis lato anno M C C I. X X I I.
in controversia quæ erat inter Petrum Com-
item Alenconium, Philippi tertij Regis
fratrem, & Episcopum Sagiensem. Conten-
debat Comes ad se pertinere jurisdictionem
quæ vulgò * Placidum spate appellatur, exer-
cendam videlicet in terris ad Episcopum &
ad Ecclesiam Sagiensem pertinentibus, at-
que id quidem eam ob causam, quòd illa
sitæ essent in comitatu Alenconio aliisque
dominationibus sibi à fratre traditis appena-
gij jure. Contrà, Episcopus aiebat Episco-
pum & Ecclesiam Sagiensem nulli domino
subjectos esse quàm Regi, cui soli Episcopus
debebat juramentum fidelitatis. Addidit,
Reges semper consuevisse retinere Regalia
episcopatum, quando comitatus tradebant
in appenagium. Dicitur itaque est in eodem
arresto Episcopum & Ecclesiam Sagiensem
Regi soli subesse. Tum prohibitum est Co-
miti ne ullam jurisdictionem exerceret in
eorum possessionibus. Equum tamen visum
ut damnum illud beneficio Regis resarcire-
tur. Hæc sunt verba arresti: *Episcopo Sagien-
si è contrario proponente quòd dictus Comes su-
per hoc non debebat audiri, cum ipse Episcopus
& Ecclesia sua Domino Regi solum subessent, &
pro Regali Ecclesia Sagiensis ipse Domino Regi
soli unicam fidelitatem faceret, & cum Reges
Francia in concessionibus terrarum & comitatuum
Regalia episcopatum sibi retinere consueverint,
voluit Dominus Rex dictum Episcopum & Eccle-
siam Sagiensem sibi subesse soli.*

* Le Plaid, de l'é-
pis.

